

Krejčí scénických kostýmů (kód: 82-019-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů: Umění a užité umění (kód: 82)
Týká se povolání: Krejčí scénických kostýmů a krojů
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace ve výtvarném návrhu scénického kostýmu	3
Určování a výběr materiálů ke zhotovení scénických kostýmů	3
Měření postavy a konstrukce střihů scénických kostýmů	3
Zhotovení makety scénického dobového oděvu z pomocného materiálu	3
Zhotovení části scénického dobového oděvu	3
Zhotovení části osmičkového límce - okruží	3
Provedení speciálních technologií pro výrobu scénických kostýmů a krojů	3
Zkoušení scénického kostýmu	3
Aranžování textilního materiálu na figuríně	3
Obsluha speciálních šicích strojů při výrobě scénických kostýmů	3
Péče o šicí stroj a jeho běžná údržba	3
Seřizování šicích strojů pro jednotlivé druhy stehů, výměna nití, jehel a příslušenství	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 11.02.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace ve výtvarném návrhu scénického kostýmu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat předložený návrh scénického kostýmu	Ústní ověření
b) Popsat charakteristické prvky vybraného historického období z hlediska dějin odívání	Ústní ověření
c) Zařadit 5 předložených návrhů nebo obrázků oděvů k příslušnému historickému období	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Určování a výběr materiálů ke zhotovení scénických kostýmů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Určit materiály podle předložených vzorků (5 kusů), jejich přibližné složení	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vybrat vhodné materiály k předloženému návrhu scénického kostýmu	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Měření postavy a konstrukce střihů scénických kostýmů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat a vysvětlit postup měření na figuríně	Ústní ověření
b) Vysvětlit 5 zadaných odborných termínů z oblasti konstrukce střihů	Ústní ověření
c) Změřit tělesné rozměry na figuríně a zaznamenat získané údaje	Praktické předvedení
d) Zhotovit určený základní střih určeného dobového oděvu (dámské šaty, pánské kalhoty nebo vesta), popsat konstrukci základního střihu, upravit střih, provést střihovou manipulaci	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Určit spotřebu materiálu na konkrétní dobový oděv nebo oděvní součást	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zhotovení makety scénického dobového oděvu z pomocného materiálu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zhotovit střih dobového oděvu pro období renesance, empíru nebo secese podle výtvarného návrhu	Praktické předvedení
b) Zhotovit maketu zvoleného dobového oděvu z pomocného materiálu	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Zhotovení části scénického dobového oděvu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat běžnou údržbu a péči o šicí stroj a vysvětlit co jsou pomocné materiály a jejich využití v praxi	Ústní ověření
b) Popsat technologický postup zhotovení zadané části oděvu (kapsa, manžeta nebo límec)	Ústní ověření
c) Zvolit potřebné materiály, nástroje a pomůcky	Praktické předvedení
d) Seřadit šicí stroj pro konkrétní druh šitého materiálu a připravit stroj na šití	Praktické předvedení
e) Zhotovit zadanou část oděvu (kapsa, manžeta nebo límec) od nastříhání, sešití, obnitkování okrajů, vyšití dírky, až po vyžehlení	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zhotovení části osmičkového límce - okruží

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zhotovit část osmičkového límce z pomocného materiálu	Praktické předvedení

Kritérium je třeba splnit.

Provedení speciálních technologií pro výrobu scénických kostýmů a krojů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést vrapování pomocného materiálu	Praktické předvedení
b) Provést nakrešování pomocného materiálu	Praktické předvedení
c) Zhotovit žabkovanou část oděvu	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zkoušení scénického kostýmu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat zjištěné závady na kostýmu a jejich odstranění	Ústní ověření
b) Upravit kostým na figuríně	Praktické předvedení
c) Provést úpravy zjištěných závad	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Aranžování textilního materiálu na figuríně

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Naaranžovat materiál podle předloženého návrhu	Praktické předvedení
b) Naaranžovat materiál podle modelu	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Obsluha speciálních šicích strojů při výrobě scénických kostýmů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Obnitkovat okraje jednotlivých dílů a součástí konkrétního oděvu – dámských kalhot, event. součástí podšitého saka nebo podšitého pláště	Praktické předvedení
b) Vyšít díрку na konfekčním dírkovacím stroji	Praktické předvedení
c) Zapošít záložky na zapošivacím stroji	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Péče o šicí stroj a jeho běžná údržba

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zkontrolovat šicí stroj potřebný pro zhotovení konkrétního oděvu nebo jeho částí jsou čisté a funkční a odpovídají předpisům BOZP a požární prevence	Praktické předvedení
b) Provést údržbu šicího stroje a jeho příslušenství v souladu s pracovním postupem a podle technických dispozic (očistění stroje od provozních nečistot, zkontrolovat zásobu oleje, doplnit olej)	Praktické předvedení
c) Dodržovat předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, používat návody k obsluze a údržbě šicího stroje, udržovat pořádek a čistotu na pracovišti	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Seřizování šicích strojů pro jednotlivé druhy stehů, výměna nití, jehel a příslušenství

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zkontrolovat, zda parametry šicího stroje potřebného pro zhotovení konkrétního oděvu nebo jejich částí, odpovídá zpracovávanému materiálu a zhotovovanému oděvu, seřídít šicí stroj podle zpracovávaného materiálu a zhotovovaného oděvu	Praktické předvedení
b) Provést výměnu jehly a nití u šicího stroje	Praktické předvedení
c) Provést výměnu příslušenství šicího stroje (výměna cívky, patky)	Praktické předvedení

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP - <https://www.nsp.cz/jednotka-prace/krejci-scenicnych-kostymu#zdravotni-zpusobilost>).

Uchazeč si přinese ke zkoušce osobní pracovní pomůcky (základní šicí potřeby, nůžky).

Autorizovaná osoba připraví ke zkoušce podle tohoto hodnoticího standardu textilní a pomocné materiály, dále návrhy scénických kostýmů, kostým k úpravě na figuríně v souladu s jednotlivými kritérii hodnocení.

Kompetence: **Orientace ve výtvarném návrhu scénického kostýmu** - kritérium c) autorizovaná osoba vybere jedno historické období.

Ověřování podle tohoto standardu by mělo představovat **komplex navazujících činností vedoucích k dohotovení finálního produktu** s využitím příslušných technologických postupů a technik.

Finálním produktem není zhotovení kompletního scénického kostýmu. Uchazeč o zkoušku musí prokázat znalost:

- zhotovení části kostýmu podle návrhu
- znalost provedení závažných oprav kostýmu

Při ověřování kompetencí zejména formou praktického předvedení je třeba přihlížet především k dodržování požadavků BOZP a dodržování technologické kázně.

Při hodnocení hotového výrobku je třeba posuzovat kvalitu, přesnost provedení a uměleckořemeslné zpracování.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou ze 2 členů, kteří jsou autorizovanou fyzickou osobou s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci nebo autorizovaným zástupcem autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání oděvnictví a střední vzdělání s maturitní zkouškou v oblasti uměleckořemeslné zpracování textilu a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti zhotovování scénických kostýmů pro divadelní, televizní nebo filmovou tvorbu nebo pro taneční soubory nebo pro jiné kulturní subjekty, nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti výroby scénických kostýmů
- b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání modelářství a návrhářství oděvů a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti zhotovování scénických kostýmů pro divadelní, televizní nebo filmovou tvorbu nebo pro taneční soubory nebo pro jiné kulturní subjekty, nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti modelářství a návrhářství oděvů nebo oděvnictví
- c) Vyšší odborné vzdělání v oblasti uměleckořemeslné zpracování textilu a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti zhotovování scénických kostýmů pro divadelní, televizní nebo filmovou tvorbu nebo pro taneční soubory nebo pro jiné kulturní subjekty
- d) Profesionální kvalifikace 82-019-H Krejčí scénických kostýmů + střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti zhotovování scénických kostýmů pro divadelní, televizní nebo filmovou tvorbu nebo pro taneční soubory nebo pro jiné kulturní subjekty

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnotícím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je stanoven autorizujícím orgánem v souladu s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu této profesní kvalifikace.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Ateliér - dílna:

- prostorná, přiměřeně temperovaná místnost s možností odvětrání (odsávání), s denním i umělým osvětlením, s přívodem studené i teplé vody a přívodem elektrické energie odpovídající bezpečnostním předpisům.

Technické vybavení a nářadí pro krejčovské práce:

- pracovní stůl s dostatečně velkou pracovní deskou (2m x 1m)
- těloměrný pásek
- krejčovská míra
- krejčovský příložník
- pravítko
- kalkulačka
- nůžky krejčovské velké
- nůžky krejčovské malé
- nůžky na papír
- balicí papír
- špendlíky
- psací potřeby (tužka, propisovací tužka, blok)
- šicí stroj (jakýkoliv šicí stroj splňující podmínky pro výrobu scénických kostýmů)
- průmyslový jednoehlový šicí stroj se stehem vázaným, speciální stroje (obnitkovací tří nebo vícenitný stroj, konfekční dírkovací stroj, zapošivací stroj, knoflíkovací stroj, závorovací stroj)
- šicí patka a patka na knoflíkové dírky
- jehly
- nitě a elastické nitě
- krejčovská figurína 2x
- krejčovská křída
- prostěrka
- žehlička
- kahan
- žehlicí deska
- rukávník
- krejčovský polštář
- vyvíječ páry
- kostým k úpravě na figuríně
- výtvarný návrh (kresbu) kostýmu

Materiály a pomůcky odpovídající charakteru konkrétní práce:

- lepicí páska
- pomocné materiály: 5 kusů vzorků materiálů pro ověření a materiál na výrobu a opravy kostýmů(organýtyn, oblekovka, podšívkovina, klot, prostěradlovina)
- materiál a dřevěný kolík na zhotovení osmičkového límce

Uchazeč si může ke zkoušce donést a použít vlastní osobní pracovní pomůcky (základní šicí potřeby, nůžky).

Pracoviště musí splňovat podmínky BOZP, musí být vybaveno lékárníčkou a hasicím přístrojem.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro konání zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K Žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přípravu a přestávky) je 16 až 20 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška je rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro řemesla a umělecká řemesla, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Ateliéry a dílny ND

SOŠ a SOU Drtinova, Praha

Rudolfinea, o. s